

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ОСВІТИ
«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ БАГАТОПРОФІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ
ЦЕНТР № 9» ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Рішення педагогічної ради
Комунального закладу освіти
«Дніпропетровський
багато профільний навчально-
реабілітаційний центр №9»
Дніпропетровської обласної ради»
Протокол від 27.08.2024 №1

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Комунального закладу освіти
«Дніпропетровський
багато профільний навчально-
реабілітаційний центр №9»
Дніпропетровської обласної ради»
Галина КУЗНЕЦОВА
Наказ від 27.08.2024 № 36-08

Освітня програма
для вихованців дошкільного відділення
Комунального закладу освіти «Дніпропетровський
багато профільний навчально-реабілітаційний центр №9»
Дніпропетровської обласної ради»
на 2024 / 2025 навчальний рік

ЗМІСТ

Розділ	Назва розділу	Сторінка
1.	Пояснювальна записка	3
2.	Структура навчального року	5
3.	Загальний обсяг навчального навантаження	6
4.	Робочий навчальний план	7
5.	Виховний складник	9
6.	Корекційно-розвитковий складник	11
7.	Форми організації освітнього процесу	12
8.	Взаємозв'язок освітніх галузей та наступність дошкільної і початкової освіти	14
9.	Очікувані результати навчання здобувачів освіти	15
10.	Опис інструментарію оцінювання	18
11.	Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою	20
12.	Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти	21

1. Пояснювальна записка

Тип закладу освіти – навчально-реабілітаційний центр.

Мережа груп дошкільного відділення у 2024/2025 навчальному році (орієнтовно) становитиме 14 груп. Очікувана кількість здобувачів освіти у дошкільному відділенні – 70 осіб.

Мова навчання – українська.

Головним завданням Центру є навчання дітей з особливими освітніми потребами, зумовленими складними порушеннями розвитку, формування у них необхідних життєвих компетентностей для успішної подальшої соціальної адаптації, підготовки до подальшого навчання та самостійної життєдіяльності. Провідним є компетентнісний підхід, який визначає спрямованість освітнього процесу на досягнення результатів навчання, інтегрування у соціальне оточення, реалізація на практиці знань, умінь і навичок, досвіду і цінностей, набутих у процесі корекційного навчання.

Метою дошкільної освіти дітей з психофізичними порушеннями є соціальна адаптація та інтеграція в колектив одноліток, особистісне становлення, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, розвиток пізнавальних здібностей, навчання, формування необхідних життєвих компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізичних особливостей і потреб, що забезпечить готовність дітей до подальшого навчання на відповідному рівні освіти та життя в суспільстві.

Освітня програма на 2024 / 2025 навчальний рік розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Концепції Нової української школи, Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), гранично допустимого навчального навантаження на дитину, на основі відповідних програм розвитку дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами, з урахуванням сучасних досягнень спеціальної педагогіки та психології, специфіки та особливостей діяльності закладу, потреб та можливостей вихованців, побажань батьків тощо.

Освітня програма може дещо відрізнятися від програм розвитку дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами послідовністю викладання навчального матеріалу, обсягом його вивчення, наявністю додаткових компонентів змісту або використанням оригінальних форм, методів і засобів навчання.

Освітня програма побудована на цінностях дошкільної освіти, а саме:

- визнання самоцінності дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості;
- щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумова її повноцінного розвитку та подальшої самореалізації у житті;

- повага до дитини, особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;
- зміцнення фізичного, психічного та соціального здоров'я дитини;
- цінування життя і благополуччя як вміння плекати, підтримувати та створювати сприятливі умови для себе та інших у безпечному середовищі в природному, предметному та соціальному оточенні;
- розвиток творчих задатків, здібностей, талантів дітей;
- збереження традицій національного досвіду сімейного та суспільного виховання для збагачення культурного потенціалу взаємодії між поколіннями.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- доступність для кожного громадянина освітніх послуг, що надаються системою дошкільної освіти;
- рівність умов для реалізації задатків, нахилів, здібностей, обдарувань, різнобічного розвитку кожної дитини;
- єдність розвитку, виховання, навчання і оздоровлення дітей;
- єдність виховних впливів сім'ї і закладу дошкільної освіти;
- світський характер дошкільної освіти;
- особистісно-орієнтований підхід до розвитку особистості дитини;
- демократизація та гуманізація педагогічного процесу;
- відповідність змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти особливостям розвитку та стану здоров'я дитини дошкільного віку тощо.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у вихованців з інтелектуальними порушеннями ключових компетентностей, які збагачують досвід дитини та реалізуються як особистісне надбання дитини за підтримки батьків в умовах родинного виховання. Компетентність як результат дошкільної освіти та особистісне надбання відображає систему взаємопов'язаних компонентів фізичного, психічного, соціального, духовного розвитку особистості дитини, а саме емоційно-ціннісного ставлення; сформованості знань; здатності та навичок до активного, творчого впровадження набутого досвіду, тобто до регуляції досягнень, поведінки, діяльності.

Освітня програма окреслює основні підходи до планування та організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення дітьми обов'язкових результатів навчання та спрямована на всебічне та комплексне формування у дітей сучасної багаторівневої картини світу, формування ключових компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізичних особливостей і потреб, виховання самостійності, працьовитості, екологічної грамотності, максимально можливу інтеграцію особистості в систему національної культури тощо.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення дітьми з порушеннями психофізичного розвитку доступних результатів навчання, а також забезпечує

неперервність змісту освітніх ліній дошкільної та галузей початкової освіти.

Педагогічні працівники не допускають використання в освітньому процесі навчальних та корекційно-розвиткових програм, що не мають грифа Міністерства освіти і науки України.

Діти з особливими освітніми потребами є найбільш вразливою категорією серед здобувачів освіти, які, зокрема в умовах воєнного стану, потребують особливої підтримки та уваги. Освітня програма забезпечує продовження здобуття освіти такими дітьми із створенням всіх необхідних умов з наданням психолого-педагогічного супроводу та корекційно-розвиткових послуг незалежно від місця їх перебування. У разі здобуття освіти за індивідуальною чи дистанційною формою Центр забезпечує створення умов для отримання дітьми психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та реабілітаційних послуг та участі вихованців у заходах Центру.

2. Структура навчального року

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня визначаються педагогічною радою Центру в межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

Освітній процес буде організований з урахуванням наданих МОН України рекомендацій щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти в умовах дії правового режиму воєнного стану.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» навчальний рік розпочинається 2 вересня 2024 року і завершується (орієнтовно) 30 червня 2025 року.

На підставі рішення педагогічної ради закладу (протокол від 27.08.2024 №1):

- Навчальні заняття проводитимуться з 2 вересня 2024 року по 30 травня 2025 року;

- У період з 2 по 13 червня 2025 року для здобувачів освіти дошкільного відділення навчальний час буде використаний на проведення навчально-пізнавальної і пошуково-дослідницької практики, екологічних акцій, реалізації проєктів, проведення корекційно-розвиткових, оздоровчо-виховних та розважальних заходів, інших форм організації освітнього процесу;

- У період з 16 по 30 червня для батьків і вихованців буде організована консультативна робота з питань розвитку, навчання і виховання дітей, усунення

прогалин у навчанні, організація літнього оздоровлення та організація корисного дозвілля дітей тощо.

Таким чином заклад виконає пункт 3 статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.

В умовах воєнного стану форма організації освітнього процесу – змішана з урахуванням безпекової ситуації; для дітей, які перебувають за кордоном, освітній процес організовується за дистанційною формою.

Режим роботи – п'ятиденний навчальний тиждень. Навчальні заняття розпочинаються о 09.00 год. Групові/підгрупові корекційно-розвиткові заняття проводяться на засадах інтеграції у першій половині дня. Індивідуальні корекційно-розвиткові заняття проводяться з 10.00 до 11.00 год. Гурткові заняття проводяться у другій половині дня після денного відпочинку.

Структура навчального року за рішенням педагогічної ради закладу може змінюватися протягом 2024/2025 навчального року.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

Розклад навчальних та корекційно-розвиткових занять складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей вихованців, затверджується директором Центру і не може призводити до перевантаження дітей.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня в групі раннього віку, молодшій та середній групах не перевищує двох, у старшій – трьох занять. У різновікових групах тривалість занять диференціюється, орієнтуючись на вік кожної дитини. Під час занять проводяться комплекси вправ з рухової активності.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хв.

Тривалість навчальних занять у молодшій групі становить не більше 15 хв; у середній групі – 20 хв; у старшій групі – 25 хв.

Обсяг навчального навантаження на дитину дошкільного віку не перевищує гранично допустимого та становить у молодшій групі – 13 год/тижд, у середній групі – 14 год/тижд, у старшій групі – 15 год/тижд.

Тривалість корекційно-розвиткового заняття: групового – не більше 30 хвилин, індивідуального – не більше 15 хвилин.

Слід зазначити, що, враховуючи психофізичні особливості дітей дошкільного віку, з метою недопущення їх психічної та фізичної перевтоми, педагоги використовують організацію освітнього процесу на засадах інтеграції, яка істотно знижує навчальне навантаження на дітей. Так, інтегроване заняття може замінити всі інші, крім занять з фізичної культури й

музичного виховання, та може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5-10 хвилин). Тобто щодня можна проводити одне інтегроване заняття, закріплюючи набуті дітьми знання і вміння в різних видах дитячої діяльності протягом дня.

У дошкільному відділенні не дозволено вимагати від дітей виконання домашніх завдань.

Організація освітнього процесу передбачена таким чином, щоб не призводити до перевантаження дітей та забезпечувати безпечні та нешкідливі умови здобуття освіти. Розклад занять складено згідно з вимогами Санітарного регламенту щодо розпорядку дня і навчання, організації життєдіяльності, рухової активності дітей.

Детальний розподіл тижневого навчального навантаження на дітей окреслено у навчальному плані, який дає цілісне уявлення про зміст освіти відповідного рівня, встановлює погодинне співвідношення між окремими навчальними заняттями, визначає гранично допустиме тижневе навантаження.

Організація роботи з технічними засобами навчання, зокрема комп'ютерами, планшетами, іншими гаджетами здійснюється згідно з Санітарним регламентом, Методичними рекомендаціями щодо діяльності закладів дошкільної освіти.

4. Робочий навчальний план

У приведеному робочому навчальному плані для вихованців дошкільного відділення окреслено детальний розподіл навчального навантаження на тиждень, який дає цілісне уявлення про зміст освіти відповідного рівня, встановлює співвідношення між окремими навчальними заняттями, визначає гранично допустиме тижневе навантаження дітей.

Робочий навчальний план складено відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти України (Базового компоненту), Положення про навчально-реабілітаційний центр, рекомендацій щодо гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах.

Календарно-тематичне планування розробляється педагогічними працівниками на основі Програми розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку (Гриф МОН України від 12.04.2013 № 1/11-6940) та інших програм розвитку дітей дошкільного віку з психофізичними порушеннями, які мають гриф МОН України, із зазначенням змісту навчального заняття, орієнтовних показників розвитку та спрямованості корекційно-розвиткової роботи.

Зміст навчання добирається педагогом індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей та потреб дітей.

РОБОЧИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

для вихованців дошкільного відділення

Комунального закладу освіти «Дніпропетровський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр №9» Дніпропетровської обласної ради»
на 2024/2025 навчальний рік

Види діяльності за освітніми напрямками	Навчальні заняття	Кількість занять на тиждень за віковими групами		
		молодша група (2-4 р)	середня група (4-5 р)	старша група (5-6(7) р)
Інваріантний складник				
Дитина в природному довкіллі	Ознайомлення з навколишнім	2	2	3
Дитина в соціумі				
Особистість дитини				
Фізичний розвиток	Фізичний розвиток	2	2	2
	Ритміка	1	1	1
Дитина у світі мистецтва	Музичне мистецтво	2	2	2
	Образотворче мистецтво	2	2	2
Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі	Сенсорний розвиток/ Формування елементарних математичних уявлень	2	3	3
Гра дитини				
Мовлення дитини	Розвиток мовлення	2	2	2
Варіативний складник				
Корекційно-розвитковий складник		Індивідуально для кожного здобувача освіти		
Додаткові освітні послуги (гуртки)		0	2	2
Усього навчальних занять		13	14	15
Гранично допустима кількість навчальних занять на тиждень*		10	11	15

** Години, передбачені для фізичного розвитку, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей*

Робочий навчальний план для дітей дошкільного відділення включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, що забезпечує реалізацію завдань дошкільної освіти, та варіативну складову, яка визначена закладом з урахуванням особливостей контингенту, індивідуальних освітніх запитів дітей та побажань батьків, в якій передбачено корекційно-розвитковий складник та години для гурткової роботи.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання педагогічні працівники визначають самостійно, враховуючи пізнавальні здібності та можливості дітей, умови роботи, забезпечуючи досягнення конкретних очікуваних результатів.

5. Виховний складник

Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу в закладі, ґрунтується на принципах, визначених Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» і закладає основу для ціннісного ставлення дітей до держави, рідного краю, української культури, свідомого ставлення до себе, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я свого та інших людей, виховання у дітей любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей Українського народу, а також цінностей інших націй і народів.

Виховний процес у дошкільному відділенні закладу спрямований на виховання в дітей:

- морально-вольових якостей, комунікативних навичок, основ культури спілкування, ціннісних якостей особистості: цілеспрямованості, працьовитості, самостійності, терплячості, навичок самоконтролю, допитливості, не боятися помилок, впевненості у власних можливостях і здібностях, планування діяльності та доведення справи до кінця;

- активності, здатності до оцінювання та контролю власних дій, здатності до співпраці з педагогами та іншими дітьми;

- потреби у спілкуванні, що є підґрунтям для повноцінної соціалізації дитини з інтелектуальними порушеннями;

- виховання основних моральних якостей особистості, морального ставлення до оточуючого світу, до людей, до себе; елементарних світоглядних уявлень і ціннісних орієнтацій, пошани до української культури;

- шанобливого ставлення до людей праці та їх професії, трудових традицій українського народу та інших народів світу;

- ціннісного ставлення до себе, до інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві;

- дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадливого використання природних ресурсів;
- основ національної свідомості, активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; пошани до символів держави, пам'ятних дат і подій;
- ціннісного ставлення до мистецтва, потреби й здатності до художньо-творчої самореалізації тощо.

В умовах воєнної агресії російської федерації в Україні національно-патріотичне виховання є одним із пріоритетних напрямів діяльності держави та суспільства. Серед виховних напрямів у закладі найбільш актуальними є громадянсько-патріотичне, духовно-моральне та екологічне виховання як основні складові національно-патріотичного виховання, які відповідають нагальним вимогам і викликам сучасності, закладають підвалини для формування свідомості дітей. Адже розвиток держави розглядається як запорука власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій, гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи, толерантності, здорового способу життя, відповідальності за природу як за національне багатство.

Формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у дітей буде здійснюватись на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеалів свободи, соборності та державності.

Національно-патріотичне виховання має сприяти єднанню українського народу, соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави.

Мета національно-патріотичного виховання реалізується через систему таких виховних завдань:

- утвердження в свідомості і почуттях особистості патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до державної символіки;
- підвищення престижу військової служби, а звідси – культивування ставлення до військовослужбовця як до захисника України, героя;
- сприяння набуттю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в життєдіяльності громадянського суспільства;
- виховання екологічної культури особистості, усвідомлення себе частиною природи, почуття відповідальності за неї як за національне багатство, основи життя на землі;
- формування толерантного ставлення до інших людей, народів, культур і традицій;

- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, відповідального ставлення до природи;
- формування культури спілкування;
- розвиток духовності і моральності у суспільстві, утвердження традиційних сімейних цінностей.

Виховання дітей з інтелектуальними порушеннями ґрунтується на розумінні трудового виховання як процесу соціалізації, що здійснюється у результаті засвоєння дитиною знань, умінь та навичок, значущих для себе і найближчого оточення. Зміст трудового виховання спрямований на формування у дітей насамперед навичок самообслуговування, інтересу до трудової діяльності, ціннісного ставлення до праці та людей праці. Трудове виховання сприяє розвитку у дитини відповідальності, наполегливості, дисциплінованості.

Виховання здійснюється педагогічними працівниками відповідно до освітньої програми, режиму роботи Центру та спрямовується на всебічний розвиток вихованців.

6. Корекційно-розвитковий складник

Освітня програма містить обов'язковий корекційно-розвитковий складник. Години для проведення корекційно-розвиткової роботи визначаються індивідуально для кожної дитини, враховуючи рекомендації інклюзивно-ресурсного центру та призначень лікарів. Корекційно-розвиткова робота спрямована на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку дітей.

Корекційно-розвиткові послуги надаються в груповій/підгруповій та індивідуальній формі у вигляді занять та проводяться педагогічними працівниками Центру у першій половині дня.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться відповідно до індивідуальної програми розвитку та узгоджуються з реабілітаційними заходами, що надаються учням в реабілітаційному відділенні центру, та не повинні призводити до перевантаження дітей.

Реалізація корекційно-розвиткових завдань у процесі навчання осіб з психофізичними порушеннями полягає в особистісному розвитку дошкільників, активізації їхньої пізнавальної діяльності та створенні позитивної мотивації до пізнавальної діяльності; розвитку мовлення та комунікативної діяльності, сприянні розумовому, моральному, фізичному, соціокультурному та естетичному розвитку особистості; формуванні вміння вчитися тощо.

Розклад корекційно-розвиткових занять складається індивідуально для кожного здобувача освіти відповідно до рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру та потреб дитини.

При плануванні та організації корекційно-розвиткових занять для дітей з інтелектуальними порушеннями, у тому числі у поєднанні з іншими порушеннями, особлива увага приділяється формуванню в них компетентностей для самостійного життя, соціально-побутового орієнтування, поліпшення рухових, психічних, комунікативних і мовленнєвих функцій, засвоєння правил суспільної поведінки, формування самоствердження і належної самооцінки особою своїх можливостей, зокрема розвитку навичок самообслуговування і соціальної адаптації, когнітивних функцій, мовлення, формуванню життєвих компетентностей тощо.

Використовуються програми з корекційно-розвиткової роботи для дітей з особливими освітніми потребами, рекомендовані для використання Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти».

Корекційно-розвиткову роботу проводять спеціалісти з відповідною освітою.

7. Форми організації освітнього процесу

Форма організації освітнього процесу залежить від безпекової ситуації, визначається рішенням військово-цивільної адміністрації і може змінюватися впродовж навчального року.

Основними формами організації освітнього процесу у дошкільному відділенні є спеціально організована навчальна діяльність (заняття), ігри, самостійна діяльність дітей (художня, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька), індивідуальна робота, екскурсії та спостереження. Також активно використовуються бінарні та інтегровані заняття, практичні, заняття-подорожі, рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, огляди-конкурси, ярмарки тощо.

Бінарні та інтегровані заняття, як правило, проводять два педагога. Вони спільно здійснюють актуалізацію знань за кількома напрямками і надають дітям можливість збагачувати власний життєвий досвід та застосовувати його у змодельованих ситуаціях, робити власні самостійні висновки.

Педагогами активно використовуються такі сучасні технології, як проектна технологія, співробітництва, інтерактивні акції, технологія проблемного навчання, колективні творчі справи, технологія «Створення ситуації успіху» тощо.

Пізнавальна діяльність вихованців спрямована насамперед на включення їх у суб'єкт-суб'єктні відносини з педагогами, в процесі

реалізації яких здійснюється корекція наявних у даній категорії дітей порушень пізнавальних процесів, мовленнєвого розвитку, емоційно-вольової сфери, фізичного розвитку, соціальної спрямованості особистості з опорою на сильні сторони дітей. Таким чином у дітей долаються вторинні порушення та подальші ускладнення, відбувається компенсація основного порушення, формуються такі життєво необхідні навички, як самостійність, комунікативність, пізнавальна діяльність, вміння керувати власними емоційно-поведінковими проявами, здатність до діяльності, вміння робити цілісні узагальнення тощо.

Вибір форм і методів навчання педагог визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи та індивідуальні особливості у вихованців, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмах розвитку. Загалом, форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих навчальних занять за умови виконання вимог Державного стандарту дошкільної освіти та окремих занять протягом навчального року.

На початку навчального року буде проведена робота з виявлення рівня опанування дітьми навчального матеріалу за минулий рік (обстеження), що дозволить з'ясувати готовність кожної дитини до засвоєння нового змісту, а також допоможе визначити оптимальні умови для планування й організації подальшого освітнього процесу. Спосіб діагностування результатів навчання педагог обирає самостійно.

Під час дистанційної форми організації освітнього процесу навчальні і корекційно-розвиткові заняття, виховні та інші заходи здійснюються на засадах інтеграції.

За потребою педагогічні працівники можуть організувати індивідуальні форми роботи з вихованцями, у тому числі в дистанційній формі.

Під час організації дистанційного навчання та вибору електронних освітніх ресурсів враховується їх дидактична доцільність, фактологічна коректність змісту, відповідність навчальним програмам. Вибір цифрової платформи для використання в освітньому процесі заклад здійснює самостійно з урахуванням технічних можливостей педагогічних працівників та дітей.

8. Взаємозв'язок освітніх напрямів та наступність дошкільної і початкової освіти

У процесі реалізації освітньої програми Центру для дітей дошкільного відділення використовуються міжгалузеві зв'язки, які сприяють переносу умінь

у нові ситуації, дають змогу забезпечити належний рівень соціально-особистісного розвитку дітей дошкільного віку в структурі неперервної освіти, забезпечують цілісність процесу здобуття дошкільної освіти.

Наступність розвитку дитини забезпечується завдяки:

- узгодженості та цільовій єдності в розвитку дитини на етапі дошкільної та початкової освіти;

- визначенню спільних для дошкільної та початкової освіти принципів, підходів, намірів та адекватних віковим закономірностям дитини провідним видам діяльності, які спрямовують розвиток дитини;

- використанню форм та методів педагогічної роботи, які відповідають віку дітей;

- послідовному збагаченню результатів освіти, які висвітлено у формуванні компетентностей дитини дошкільного та молодшого шкільного віку.

Зберігаючи наступність із початковою школою, дошкільна освіта забезпечує формування у дітей базових компетентностей – вміння, знання та навички, які необхідні для подальшого навчання та життя в суспільстві. Розуміння та володіння українською мовою, сенсорні і математичні навички, розвиток комунікації, допитливості, відповідальності, вміння контролювати власні емоції та поведінку – це ті навички, які формуються у дошкільному віці та є базою для навчання у початковій школі. Педагоги дошкільної освіти ознайомлені з програмою початкової школи та вводять у свої заняття навчальні елементи, які підготують дітей до навчання у 1 класі.

Також з метою забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти, для реалізації освітніх вимог обох ланок освіти, у 2024/2025 навчальному році сплановано орієнтування освітньої програми для дітей дошкільного відділення на концепцію Нової української школи, зміну освітнього простору, впровадження педагогіки партнерства, створення відповідного розвивального середовища, зокрема навчальних осередків, застосування компетентнісного та діяльнісного підходів, проведення ранкових зустрічей, використання ігрових методів у навчальних заняттях тощо.

Освітня програма забезпечує взаємозв'язок між цінностями дошкільної освіти, напрямками освіти (змістом), процесом формування досвіду дитини в різних видах діяльності, що забезпечує освітній результат – компетентність дитини старшого дошкільного віку.

Ключові для дошкільної освіти компетентності дитини (рухова і здоров'язбережувальна, особистісна, предметно-практична та технологічна, сенсорно-пізнавальна, логіко-математична та дослідницька, природничо-екологічна та навички, орієнтовані на сталий розвиток, ігрова, соціально-громадянська, мовленнєва, художньо-мовленнєва, мистецько-творча та інші) мають продовження в освітньому процесі початкової школи та впродовж життя.

Збереження субкультури дошкільного дитинства передбачає активне використання провідної для дошкільного періоду ігрової діяльності та збагачення індивідуального досвіду, який здобула дитина у всіх специфічно дитячих видах діяльності, зокрема у комунікативній, мовленнєвій, здоров'язбережувальній, господарчо-побутовій, мистецько-творчій, пізнавально-дослідницькій.

Дошкільний вік є фундаментом розвитку базових компетентностей і навичок, необхідних людині протягом життя. Він передбачає взаємодоповнювальний розвиток емоційних, інтелектуальних, вольових якостей та процесів, досягнення відповідної до цього віку психофізіологічної/тілесної та психологічної зрілості. Це надає дитині можливість опанувати нову соціальну ситуацію розвитку – перехід до систематичного шкільного навчання, оволодіння новою соціальною роллю учня та відповідними функціями та діями, які сприяють формуванню навчальної діяльності.

Саме зрілість особистісних якостей та психічних процесів забезпечує успішність розвитку навчальних навичок на наступних етапах шкільного життя. Таким чином у молодшому шкільному віці буде успішно розгортатися навчальна діяльність, яка спирається на вікові надбання дитини дошкільного віку. Такий безперервний процес допомагає досягти цілісного розвитку особистості.

9. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Освітньою програмою визначено пріоритетні завдання для розвитку дітей дошкільного віку: опанування предметно-маніпулятивною і предметно-практичною діяльністю, розвиток відчуттів та сприймання, засвоєння сенсорних еталонів, формування навичок комунікації (в тому числі альтернативної), розвиток ігрової діяльності, формування екологічної свідомості, навичок практичного життя, готовності до взаємодії з навколишнім світом, виховання культурно-гігієнічних навичок, формування психологічної зрілості та готовності до навчання у школі (життєві компетентності, мотивація, саморегуляція, вміння спілкуватися, інтерес до пізнавальної діяльності тощо).

Дошкільна освіта передбачає сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетентностей дітей – фундаменту для набуття у подальшому необхідних знань та вмінь. Вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів дошкільної освіти такі:

Компетентності	Очікувані результати
----------------	----------------------

Рухова компетентність	Здатність дитини до самостійного застосування життєво необхідних рухових умінь та навичок, фізичних якостей, рухового досвіду в різних життєвих ситуаціях. Результатом сформованої компетентності є задоволення природної потреби у руховій активності, що забезпечує оптимальний рівень фізичної працездатності, засвоєння та використання елементарних знань у галузі фізичної культури, сформованість умінь і навичок для вирішення рухових завдань у різних життєвих ситуаціях
Здоров'язбережувальна компетентність	Здатність до застосування навичок здоров'язбережувальної поведінки відповідно до наявної життєвої ситуації; дотримання основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я у повсякденній життєдіяльності. Результатом розвитку цієї компетентності є потреба в опануванні способами збереження та зміцнення власного здоров'я, сукупність елементарних знань про людину та її здоров'я, здоровий спосіб життя; стійка мотивація еколого-валеологічної спрямованості щодо пізнання себе та довкілля, яка спонукає до використання навичок здоров'язбережувальної поведінки
Особистісна компетентність	Виявляється в особистісних якостях дитини – від елементарних уявлень та позитивного ставлення до свого внутрішнього світу (думок, почуттів, мрій, бажань, мотивів, планів, ідеалів, цілей, прагнень) до становлення основ її світогляду і розвиненості її свідомості (пізнавальної активності, емоційної сприйнятливості, позитивної налаштованості дій, думок, оптимістичними переживаннями, реалістичними намірами). Особистісну компетентність характеризує сформованість самосвідомості: ідентифікації себе зі своїм «Я», позитивної самооцінки, домагання визнання іншими її чеснот, уміння співвідносити «хочу» (мотиви, наміри), «можу» (знання, вміння навички), «буду» (регуляція поведінки та діяльності), здатність уявляти себе в минулому, теперішньому, майбутньому часі; орієнтування у своїх основних правах і обов'язках тощо
Предметно-практична, технологічна компетентність	Здатність дитини реалізовувати творчі задуми з перетворення об'єктів довкілля з використанням різних матеріалів, що спираються на обізнаність із засобами та предметно-практичними діями, з допомогою дорослого чи самостійно у процесі виконання конструктивних, технічно-творчих завдань, завдань з моделювання. Результатом є творче самовираження через сформовані предметно-практичні та технологічні дії в самостійній і спільній з однолітками чи дорослими діяльності
Сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька	Здатність дитини використовувати власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної і дослідницької діяльності. Результатом є наявність пізнавальної мотивації, базису логіко-математичних, дослідницьких знань, набутих дитиною умінь і навичок (аналізу, порівняння, узагальнення, здійснення

компетентність	самоконтролю), пізнавальний досвід, що накопичується і використовується в різних видах дитячої діяльності
Природничо-екологічна компетентність	Здатність дитини до природодоцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, господарчо-побутової та ігрової діяльності. Навички, орієнтовані на сталий розвиток, виявляються у сформованості в дітей початкових уявлень про сталі дії і поведінку, усвідомленні необхідності збереження ресурсів планети й особистої причетності до цього; розвиненості ефективних звичок соціальної поведінки, економного споживання ресурсів та збереження природи
Ігрова компетентність	Здатність дитини до вільної, емоційно насиченої, спонтанної активності з власної ініціативи, в якій реалізується можливість застосування наявних і освоєння нових знань та особистісного розвитку через прагнення дитини до участі в житті дорослих шляхом реалізації інтересів в ігрових та рольових діях в узагальненій формі. Результатом є стійкий інтерес та захоплення ігровою діяльністю, зацікавленість до реальних та уявлюваних ігрових подій, ігрового перевтілення та створення ігрових задумів, ситуацій, сюжетів та ігрових ролей
Соціально-громадянська компетентність	Здатність до прояву особистісних якостей, соціальних почуттів, любові до Батьківщини; готовність до посильної участі в соціальних подіях, що відбуваються у дитячих осередках, громаді, суспільстві та спрямовані на покращення спільного життя. Результатом є ціннісне ставлення дитини до себе, своїх прав і прав інших, наявність уявлень про правила і способи міжособистісної взаємодії з членами сім'ї, родини, іншими людьми та вмінь дотримуватись цих правил в соціально-громадянському просторі, а також ціннісне ставлення та повагу до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур
Мовленнєва компетентність	Здатність дитини, свої звернення, думки, враження тощо в будь-яких формах мовленнєвого висловлювання за допомогою вербальних і невербальних засобів. Мовленнєва компетентність об'єднує фонетичний, лексичний, граматичний, діалогічний, монологічний складники та засвідчує їх взаємозалежність і взаємозумовленість
Комунікативна компетентність	Здатність дитини до спілкування з однолітками і дорослими у різних формах конструктивної взаємодії; здатність підтримувати партнерські стосунки, заявляти про свої наміри і бажання, узгоджувати свої інтереси з іншими, домовлятися, за потреби аргументовано відстоювати свою позицію тощо
Художньо-мовленнєва	Здатність відтворювати художньо-естетичні враження від сприйняття літературних і фольклорних творів засобами різних

компетентність	видів художньо-мовленнєвої діяльності, що засвідчує ціннісне ставлення дитини до художнього слова як культурного явища, друкованої чи електронної книжки, достатній для художньої комунікації рівень літературної обізнаності
Мистецько-творча компетентність	Здатність дитини практично реалізовувати свій художньо-естетичний потенціал для отримання бажаного результату творчої діяльності на основі розвинених емоцій та почуттів до видів мистецтва, елементарно застосувати мистецькі навички в життєвих ситуаціях під час освітньої та самостійної діяльності. Результатом є елементарна обізнаність дитини у специфіці видів мистецтва (художньо-продуктивній, музичній, театральній); ціннісне ставлення до мистецтва і мистецької діяльності; прагнення сприймати мистецтво тощо

Спільними для ключових компетентностей дитини на етапі дошкільної освіти є такі вміння та навички:

- проявляти творчість та ініціативність;
- керувати емоціями;
- самостійно мислити;
- висловлювати та обґрунтовувати власну думку (за можливості);
- приймати рішення;
- розв'язувати проблеми (за можливості);
- співпрацювати у колективі.

Зазначені завдання досягаються шляхом створення умов для участі дітей у різних видах діяльності так, щоб це було природньо та органічно до їхніх потреб, можливостей та інтересів.

10. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання розглядається як процес отримання даних про стан сформованості результатів навчання і виховання дітей дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями та аналіз отриманих даних і здійснюється з метою створення сприятливих умов для розвитку вихованців, формування у них компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних особливостей та потреб, а також визначення ступеня якості освітнього процесу та шляхів підвищення його ефективності.

Орієнтиром для відстеження динаміки особистісних досягнень та оцінювання розвитку дитини дошкільного віку є Базовий компонент дошкільної освіти – Державний стандарт дошкільної освіти України і очікувані результати, зазначені програмами розвитку дітей дошкільного віку з психофізичними та інтелектуальними порушеннями. Оцінювання здійснюється згідно з Критеріями оцінювання результатів навчання здобувачів освіти дошкільного відділення

закладу. Критерії конкретизовано згідно з освітніми напрямами у дошкільній освіті, формами організації освітнього процесу, видами діяльності здобувачів освіти, особливостями психофізичного розвитку дітей тощо.

Результати освітньої діяльності вихованців на всіх етапах освітнього процесу не обмежуються академічними знаннями, уміннями і навичками. Метою навчання є формування необхідних життєвих компетентностей як загальної здатності, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Об'єктом оцінювання є позитивна динаміка особистісного розвитку вихованця по відношенню до його попередніх досягнень та рівня сформованості адаптаційних умінь, рівня освіченості, розвиненості та вихованості, сумарний кінцевий показник набутих дитиною компетентностей з урахуванням особливостей її психофізичного розвитку, можливостей та особливостей опанування нею навчального матеріалу.

Система оцінювання навчальних досягнень дітей ґрунтується винятково на позитивному ставленні до кожної дитини незалежно від її природних здібностей. Враховуючи вікову особливість, що діти дуже чутливі до оцінювання їх дорослими, а негативну оцінку вони розуміють як вияв негативного ставлення з боку педагога, а також розуміючи важливість ролі дошкільної освіти як «стартового майданчика» для того, щоб задати індивідуальну траєкторію розвитку особистості, педагоги використовують формувальне оцінювання, яке включає два обов'язкових компоненти:

- доброзичливе ставлення до дитини як до особистості;
- позитивне ставлення до зусиль дитини, спрямованих на розв'язання задач, навіть якщо ці зусилля не дали позитивного результату).

Оцінювання навчальних досягнень дітей дошкільного відділення з психофізичними порушеннями здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання.

У вихованців дошкільного відділення відстеження навчального поступу відстежується у портфоліо, у якому зберігаються важливі роботи дитини.

Відстеження результатів навчання здобувачів освіти проводиться систематично, тричі за навчальний рік (вересень (вхідне оцінювання), січень, травень) по всім освітнім напрямам у дошкільному відділенні, фіксуються у таблицях спостереження за динамікою індивідуального розвитку, що дає розгорнуте уявлення про індивідуальний навчальний поступ дитини під час навчального року та змогу досліджувати стан і результати навчання здобувачів освіти та освітньої діяльності закладу.

За результатами здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти, визначаються чинники впливу на отриманий результат, приймаються рішення щодо їх коригування тощо.

Педагоги обирають і погоджують з батьками здобувачів освіти форму зворотного зв'язку та систематично проводять роз'яснювальну роботу з батьками щодо особливостей оцінювання результатів навчання та процесу їх досягнення, що сприяє спрямуванню оцінювання на розвиток дитини.

Результати оцінювання здобувачів освіти дошкільного відділення доносяться до відомих батьків (законних представників) дітей. Оцінка навчальної діяльності є конфіденційною інформацією, доступною лише для дитини та її батьків (законних представників).

11. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у дошкільному відділенні Центру, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Розпочати навчання можуть діти віком від 1 року 6 місяців до 6 (7) років, які мають:

- порушення опорно-рухового апарату у поєднанні з важкими системними мовленнєвими порушеннями чи порушеннями інтелектуального розвитку;
- з порушеннями інтелектуального розвитку у поєднанні з важкими порушеннями мовлення;
- з розладами спектру аутизму у поєднанні з важкими порушеннями мовлення або порушеннями інтелектуального розвитку, синдромом Дауна, іншими складними порушеннями розвитку.

Тобто такі діти, яким відповідно до висновку інклюзивно-ресурсного центру про комплексну оцінку розвитку дитини рекомендовано навчання за програмою розвитку дітей дошкільного віку для такої категорії дітей.

12. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
 - навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
 - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
 - якість проведення навчальних занять;
 - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
 - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма має передбачати досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма, сформована на основі Базового компоненту дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) та програм розвитку дітей дошкільного віку з психофізичними порушеннями, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу та затверджує директор.

Освітня програма оприлюднюється на офіційному сайті закладу.

На основі освітньої програми складається та затверджується робочий навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Заступник директора з НР

Тетяна ОСМОЛОВСЬКА